

ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

МАЛЫЦЕВА О.О., студентка

4 курсу ХНУГХ ім. О.М. Бекетова, м. Харків

Житлово-комунальне господарство — складна галузь, що забезпечує громадян житлом, займається модернізацією та реінжинірингом житлового фонду і приналежних територій. Одним із найскладніших питань у сфері ЖКГ є тарифна політика та регулювання, яка впливає не тільки на фінансово-економічний стан галузей, але й на макроекономічну ситуацію в країні в цілому.

ЗУ «Про житлово-комунальні послуги» визначив основні принципи державної політики у сфері житлово-комунальних послуг, серед яких «регулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги з урахування досягнутого рівня соціально-економічного розвитку, природних особливостей відповідного регіону, а також технічних можливостей». Крім того, цим же Законом встановлено й принципи щодо держрегулювання цін/тарифів на житлово-комунальні послуги.

На цей час існує проблема обґрунтування тарифної політики, а також того, чому вона не приносить бажаних результатів. З одного боку, органи місцевого самоврядування встановлюють ціни, у розмірі не нижче економічно обґрунтованих на їх виробництво. В цьому випадку, на тарифи/ціни не мають впливу національні комісії, що здійснюють держуправління у сфері ЖКГ.

Якщо встановлюється ціна на рівні, що не приносить прибутку, то органи місцевого самоврядування повинні відшкодувати витрати підприємствам-постачальникам з місцевих бюджетів. Та, накінець, встановлення цін нижчих за розмір економічно обґрунтованих витрат заборонено та може бути оскаржено у суді. Національна комісія з питань ЖКГ має низку повноважень по відношенню до тарифного регулювання:

- розроблення порядків (методик) формування тарифів на комунальні

послуги;

- встановлення тарифів на комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках.

Законом визначено порядок формування та встановлення тарифів для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, яким передбачено, що їх тарифи повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво з урахуванням планового прибутку. Однак, не дивлячись на начебто розвинене законодавство, в Україні галузь ЖКГ залишається збитковою, бо є надзвичайно ризикованою. Як наслідок, характеристики комунальної інфраструктури погіршуються загрозливими темпами. Всі наявні недоліки у нормативних актах та законах ускладнюють діяльність суб'єктів на ринку в даній сфері та дезорієнтують споживача послуг.

Для покращення стану тарифного регулювання слід розробити деякий інтегрований акт, що комплексно регламентуватиме функціонування ринків житлово-комунальної сфери та узгодити всю наявну нормативно-правову базу. Після цього треба визначити економічно обґрунтовані ціни на природній газ для всіх категорій споживачів. З огляду на це нагальним є створення моделі підтримки соціально незабезпечених верств населення та підприємств ЖКГ в умовах переходу до економічно обґрунтованих тарифів. Також важливим кроком є розробка нових методик розрахунку та порядків затвердження тарифів на ЖКП. Задля поліпшення загальної стратегії управління тарифним регулюванням доцільно запровадити План переходу до економічно обґрунтованих тарифів у сфері ЖКГ та критерії (показники), досягнувши яких можна переходити до наступного етапу. При цьому економічно обґрунтовані тарифи повинні будуватися на відповідних нормативах витрачання трудових, матеріальних, енергетичних ресурсів і включати інвестиційну складову.